

Emil Pagstedt Andersson
Direkt: 010-224 87 61
Emil.Pagstedt.Andersson@lansstyrelsen.se

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Kroktärnarna i Laxå och Askersunds kommuner samt beslut om föreskrifter m.m.

BESLUT

Bildande av naturreservat

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen ett område av fastigheterna Åboholm 5:2, Algrenamarken 1:15 samt Aspamarken 1:51 i Laxå och Askersunds kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartan i detta beslut och som slutligen märks ut i fält.

Naturreservatets namn ska vara Kroktärnarna.

Syftet med naturreservatet

Syftet är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer.

Syftet är också att vid behov restaurera och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Områdets naturskog, våtmarker, tjärnar och andra ingående naturtyper liksom områdets karaktär och dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas.

Syftet ska tillgodoses i huvudsak genom att områdets naturtyper med dess flora och fauna utvecklas fritt genom intern dynamik och andra naturliga processer.

Borttagande av konkurrerande eller inväxande träd i anslutning till särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper kan komma ifråga.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av exotiska träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Särskilda åtgärder för att säkra förekomsten av röd näckros kan komma i fråga.

Föreskrifter för naturreservatet

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5§ andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd såväl som att fälla enstaka träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller delar av träd,
2. så eller plantera träd,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda eller utföra annan mekanisk bearbetning av mark, block eller berg, eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar området naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led eller uppställningsplats för fordon, båt eller annan farkost,
6. uppföra byggnad eller annan anläggning,
7. uppföra mast eller vindkraftverk,
8. dra fram ledning i mark, vatten eller luft, eller gräva ned befintlig luftledning,
9. kalka mark, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
10. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
11. uppföra jakttorn, röja siktgator för jakt eller stödutfodra vilt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla.

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavla enligt på beslutskarta.
3. Underhåll av p-plats enligt beslutskarta.

4. Avverkning eller på annat sätt borttagande av exotiska träd och buskar såsom contortatall, lärkträd, ädelgran mm samt eliminering av invasiva arter som t ex blomsterlupin.
5. Avverkning av konkurrerande träd i anslutning till vissa särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper.
6. Undersökning och dokumentation av djur-, växt- och svamparter samt mark- och vattenförhållanden.
7. Vid behov, stöd- eller återinplantering av ortsegen röd näckros.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. framföra motordrivet fordon, båt eller annan farkost,
3. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada vegetationen t ex genom att plocka eller gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar och svampar,
5. störa djurlivet på annat sätt än vad som normalt förekommer vid bedrivande av jakt,

utan Länsstyrelsens tillstånd

6. samla in växter, djur, lavar eller svampar,
7. sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
8. använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
9. utföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön,
10. kalka vatten.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den 19 oktober 2017.

Enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap §§ 5 och 30 miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken,
- b) förvaltaren av naturreservatet att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial samt annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden,
- c) uttransport av fälld älg, hjort, björn eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark eller vegetation,
- d) underhåll av befintliga jaktorn samt siktgator för jakt genom försiktig röjning,
- e) uppsättning av snitslar fram till jaktpass,
- f) framförande av motorfordon av tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende (insatsen ska omgående anmälas till länsstyrelsen),
- g) framförande av snöskoter för utförande av inventering mm inom ramen för Länsstyrelsens rovdjursförvaltning,
- h) bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 1.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

I Kroktärnarna finns bestånd av den fridlysta röda näckrosen. Den förekommer i alla färgnyanser från svagt rosa till rött. Kroktärnarna är en av två kända ursprungslokaler för den sällsynta röda näckrosen som efter dess upptäckt spridits och nu kan ses i parkdammar över hela Europa. Den röda näckrosen har blivit en symbol för flera geografiska områden där dess ursprungslokaler ingår, såsom t.ex. Tiveden, Närke och Örebro län.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservat är det bästa sättet att säkerställa förekomsten av röd näckros på lång sikt. Reservatsbildning ger dessutom Länsstyrelsen möjligheten att vid behov bedriva aktiv skötsel för att bevara de röda näckrosorna.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna för att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om förvaltningsinriktningen i detta beslut följs och skötselmålen uppfylls i enlighet med den för reservatet fastställda skötselplanen.

Beslutet följer Naturvårdsverkets riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Skyddet av Kroktärnarna bidrar till arealmålet för miljömålet Levande skogar samt till miljömålet Ett rikt växt- och djurliv.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information Länsstyrelsen fått av Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Tjärnarna i Tivedsområdet anses var ursprungsplatsen för en stor del av Europas förekomst av röd näckros. Arten är den största av Europas näckrosarter samt är Sveriges största vilda blomma. Den röda näckrosen är numer en symbolart för regionen den härstammar från.

BESLUT
2017-10-19

Dnr 511-2364-2017

År 2005 blev tjärnarna i detta objekt tillsammans med en del av våtmarken (totalt 2,9 ha) Natura-2000 område med syfte att bevara habitattypen: Dystrofa sjöar och småvatten.

Härefter har Länsstyrelsen tillsammans med den tidigare ägaren Sveaskog kommit överens om en reservatsavgränsning för att skydda platsens naturvärden. 2016 köpte Naturvårdsverket marken av Sveaskog med syfte att bilda naturreservat.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

Samråd har skett med Askersunds och Laxå kommuner.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn:	Kroktjärnarna
NVR-id:	2044654
Kommuner:	Askersund och Laxå
Lägesbeskrivning:	20 km SV om Askersund
IUCN-kategori:	1a, strikt naturreservat
Fastigheter:	del av fastigheterna Åboholm 5:2, Algrenamarken 1:15 samt Aspamarken 1:51
Markägare:	Staten, Naturvårdsverket
Rättigheter:	Jakträtt och fiskerätt
Areal:	ca 10 ha varav ca 7 ha produktiv skogsmark
Naturtyper:	Skogsmark ca 7 ha, vatten ca 3 ha
Förvaltare av reservatet:	Länsstyrelsen i Örebro län

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 2.)

BESLUT
2017-10-19

Dnr 511-2364-2017

Beslut i detta ärende har fattats av Landshövding Maria Larsson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit länsjurist Katarina Nyberg, t.f. enhetschef Åsa Forsberg samt handläggare Emil Pagstedt Andersson, föredragande.

Maria Larsson

Emil Pagstedt Andersson

Beslutskarta för naturreservatet
KROKTÄRNARNA
i Askersunds och Laxå kommuner
Beslutsdatum 2017-10-19
Dnr: 511-2364-2017

- Naturreservat enligt detta beslut
- Parkering
- Informationstavla

Norra Älgkosjön

